

Specifičnosti računovodstva obrtnika i utjecaj pandemije COVID-19 na obrtništvo u Koprivničko-križevačkoj županiji

Zobec, Katica

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:487655>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-10**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 284/PIM/2021

**Specifičnosti računovodstva obrtnika i
utjecaj pandemije COVID-19 na obrtništvo u
Koprivničko-križevačkoj županiji**

Studentica

Katica Zobec 3571/336

Koprivnica, rujan 2021.

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za ekonomiju		
STUDIJ	preddiplomski studij Poslovanje i menadžment		
PRISTUPNIK	Katica Zobec	MATIČNI BROJ	3571/336
DATUM	14.9.2021	KOLEGIJ	Računovodstvo
NASLOV RADA	Specifičnosti računovodstva obrtnika i utjecaj pandemije COVID-19 na obrtništvo u Koprivničko-križevačkoj županiji		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Specifics of accounting in the craft business and the impact of the COVID-19 pandemic on crafts in Koprivničko-križevačka County		
MENTOR	Izv.prof.dr.sc. Ante Rončević	ZVANJE	izv.prof.
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. mr. Biljana Markovi , pred., predsjed. 2. mr.sc. Ivica Kustura, pred., član 3. izv.prof.dr.sc. Ante Rončević , mentor 4. doc.dr.sc. Ivana Martinović , zamj. član 5. _____		

Zadatak završnog rada

BROJ	284/PIM/2021
OPIS	Cilj ovog završnog rada je pojašnjenje vrsta obrta, analiza računovodstva obrtnika i zakonskih okvira u kojima obrtništvo posluje te utjecaj pandemije COVID-19 na obrtništvo u Koprivničko-križevačkoj županiji. U ovom radu potrebno je prikazati specifičnosti obrtništva i djelatnosti obrtnika, naspram računovodstva ostalih oblika poduzetništva. U analizi za potrebe obrade teme potrebno je koristiti različite izvore statističkih podataka, kao što je npr. Hrvatska obrtnička komora Koprivničko-križevačke županije, kako bi se jasnije prikazao utjecaj pandemije COVID-19 na poslovanje obrtnika Koprivničko-križevačke županije.

ZADATAK URUČEN 15.9.2021

POTPIS MENTORA

SVEUČILIŠTE
SIEVER

**Sveučilište
Sjever**

Poslovanje i menadžment

Završni rad br. 284/PIM/2021

**Specifičnosti računovodstva obrtnika i
utjecaj pandemije COVID-19 na obrtništvo u
Koprivničko-križevačkoj županiji**

Studentica

Katica Zobec 3571/336

Mentor

Izv.prof.dr.sc. Ante Rončević

Koprivnica, rujan 2021.

Predgovor

Zahvaljujem se svojoj obitelji, a posebno suprugu i djeci te mojim divnim roditeljima koji su cijelo vrijeme bili moj vjetar u leđa i najveća podrška.

Veliko hvala mentoru izv.prof.dr.sc. Anti Rončeviću na strpljenju i savjetima prilikom izrade rada.

Posebna zahvala mojoj prijateljici, Elidi Zagrajski, koja mi je svojim znanjem i iskustvom u računovodstvu te strpljenjem i razumijevanjem, bila velika pomoć kroz svo vrijeme studiranja.

Hvala svima!

Sažetak

Ovaj rad se bazira na pojašnjenju vrsta obrta, analizi računovodstva obrtnika, zakonskim okvirima u kojima obrtništvo posluje te utjecaju pandemije COVID-19 na obrtništvo u Koprivničko-križevačkoj županiji.

Da bi bolje razumjeli sve više navedeno, u prvom dijelu rada prikazano je obrtništvo kroz povijest, njegov nastanak, razvoj i djelovanje do današnjih dana.

U današnje vrijeme obrtnici su suočeni sa nizom prepreka kroz svoje poslovanje, a jedna od glavnih je pandemija COVID-19 koja već drugu godinu sputava kompletno gospodarstvo u radu i razvoju na koji smo bili naviknuti u predpandemijsko vrijeme. Zbog epidemioloških mjera većina malih obrtnika iz uslužnih djelatnosti bilo je zatvoreno kroz nekoliko mjeseci te su „preživljavali“ isključivo od mjera potpora za očuvanje radnih mjesta. Prema statistici Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije pandemija nije obeshrabrila poduzetnički duh u županiji jer je razvidno da se u gospodarski nesigurnim, pandemijskim godinama, još veći broj ljudi odlučio uploviti u obrtničke vode nego što je to bio slučaj u sigurnim, predpandemijsko godinama.

Ključne riječi: vrsta obrta, računovodstvo obrtnika, zakonski okviri, pandemija COVID-19

Summary

This paper is based on the explanation of the types of crafts, the analysis of accounting in the craft business, the legal framework in which crafts operate and the impact of the COVID-19 pandemic on crafts in Koprivničko-križevačka County.

In order to better understanding of all the above, the first part of the paper presents craftsmanship through history, its origin, development and operation to the present day.

Nowadays, artisans are faced with a number of obstacles through their business, and one of the main ones is the COVID-19 pandemic, which for the second year is hampering the entire economy at work and development to which we were accustomed in pre-pandemic times. Due to epidemiological measures, most small-scale artisans were shut down for several months and "survived" solely on job support measures provided by the State. According to the statistics of the Koprivničko-križevačka County Chamber of Crafts, the pandemic did not discourage the entrepreneurial spirit of artisans in the county because it is clear that in economically uncertain pandemic years, even more people decided to enter craft waters than in safe pre-pandemic years.

Keywords: type of craft, accounting of craft business, legal frameworks, pandemic COVID-19

Popis korištenih kratica

DOH - Prijava poreza na dohodak

DI - Dugotrajna imovina

HOK - Hrvatska obrtnička komora

IRA – Knjiga izlaznih računa

KKŽ – Koprivničko-križevačka županija

KPI – Knjiga primitaka i izdataka

KPR – Knjiga prometa

NKD – Nacionalna klasifikacija djelatnosti

OIB – Osobni identifikacijski broj

PDV – Porez na dodanu vrijednost

PO-SD – Izvješće o paušalnom dohotku od samostalne djelatnosti

PO-SD-Z - Izvješće nositelja o paušalnom dohotku od zajedničke samostalne djelatnosti i supoduzetnicima u zajedničkoj djelatnosti

RPO – Registar poreznih obveznika

TO – Evidencija o tražbinama i obvezama

URA – Knjiga ulaznih računa

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Povijest obrta.....	2
2.1. Obrt u Hrvatskoj	3
2.2. Obrt u Koprivnici.....	4
3. Oblici obrta u Republici Hrvatskoj	6
3.1. Slobodni obrt	7
3.2. Vezani obrt	7
3.3. Povlašteni obrt	9
3.4. Tradicijski i umjetnički obrti	10
3.5. Posebne mogućnosti obavljanja obrta	11
3.5.1. Pomaganje članova kućanstva	11
3.5.2. Zajednički obrt	12
3.5.3. Obrt kao druga djelatnost.....	13
4. Zakonski okviri u poslovanju obrtnika.....	14
4.1. Zakon o obrtu.....	14
4.2. Zakon o računovodstvu	15
4.3. Primjena Zakona o porezu na dodanu vrijednost	15
4.4. Zakon o porezu na dohodak.....	16
5. Računovodstvo obrtnika.....	17
5.1. Načelo blagajne	17
5.2. Poslovni primici i poslovni izdaci	17
5.3. Poslovne knjige obveznika PDV-a i poreza na dohodak.....	17
5.3.1. Knjiga primitaka i izdataka (Obrazac KPI).....	17
5.3.2. Popis dugotrajne imovine	19
5.3.3. Knjiga prometa (Obrazac KPR).....	20
5.3.4. Evidencija o tražbinama i obvezama (Obrazac TO)	21
5.3.5. Knjiga ulaznih i izlaznih računa (URA i IRA)	22

5.4. Promjena načina oporezivanja kod obrtnika i drugih samostalnih djelatnosti	23
5.5. Paušalno oporezivanje obrtničke djelatnosti	25
5.6. Obvezni doprinosi obrtnika	26
6. Utjecaj pandemije COVID-19 na stanje obrtništva u Koprivničko-križevačkoj županiji....	29
7. Zaključak.....	34
Popis literature.....	37

1. Uvod

U ovom radu naglasak je stavljen na računovodstveni sustav kojim se koriste obrtnici u Republici Hrvatskoj, zakonske regulative koje ga oblikuju, poreznu politiku i na kraju utjecaj pandemije COVID-19 na obrtnike i općenito obrtništvo u Koprivničko-križevačkoj županiji.

U drugom poglavlju stavljen je osvrt na povijest obrtništva općenito te na povijest obrta u Republici Hrvatskoj i Koprivnici.

Trećim poglavljem pojašnjeni su oblici obrta i posebne mogućnosti obavljanja obrta kao što su pomaganje članova kućanstva, zajednički obrt ili obrt kao druga djelatnost.

U četvrtom poglavlju pojašnjava se zakonski okvir u poslovanju obrtnika gdje se ukratko objašnjava koji su zakoni najvažniji u poslovanju obrtnika te na koji način i u kojoj mjeri oni utječu na njihovo poslovanje.

U petom poglavlju objašnjen je način na koji funkcionira računovodstvo u obrtništvu kroz prikaze načela blagajne, poslovnih primitaka i izdataka, poslovnih knjiga obveznika PDV-a i poreza na dohodak, promjena načina oporezivanja kod obrtnika i drugih samostalnih djelatnosti, paušalnog oporezivanja obrtničke djelatnosti te obveznih doprinosa obrtnika.

U zadnjem, šestom poglavlju, kroz grafičke prikaze prikazano je brojno stanje aktivnih, na novo prijavljenih i odjavljenih obrta u periodu od 2018.-31.07.2021. godine te je postavljeno pitanje utjecaja pandemije COVID-19 na obrt i obrtništvo u Koprivničko-križevačkoj županiji.

2. Povijest obrta

Obrtništvo (zanatstvo) je proizvodna ili uslužna djelatnost kojom se ručno, djelomice ili potpuno te pojedinačno proizvode različiti uporabni i ukrasni predmeti u manjim radionicama ili se pružaju usluge na tržištu. U tom radu obrtnik sudjeluje svojim proizvodnim sredstvima i svojom stručnom vještinom, obavljajući sam ili u suradnji s pomoćnim osobljem cijeli proizvodni ili uslužni proces, a istodobno poučava u praktičnom radu svoje učenike i pomoćnike te ih tako osposobljava za buduće samostalne obrtnike.

Obrtništvo se od industrije razlikuje po tome što zapošljava malen broj djelatnika, temelji se pretežno na ručnom radu, nerazvijenoj podjeli rada i jednostavnim proizvodnim sredstvima te što se rad uglavnom obavlja po narudžbi.

Obrti su stari gotovo koliko i ljudska povijest, a neki od najstarijih obrta su: pletenje košara, tkanje, izradba proizvoda od slame i lončarstvo. U početku su obrtnici vjerojatno putovali i obilazili mjesta u kojima su se tražile njihove usluge. S nastankom i povećanjem tržišta priklonili su se radu na jednome mjestu, a u prodaji proizvoda pridružili su im se trgovci. Nakon propasti Rimskoga Carstva, obrtništvo je u Zapadnoj Europi ponovno procvatelo s razvojem gradova u srednjem vijeku. Gospodarski je rast potaknuo umnožavanje obrtničkih specijalizacija, organiziranje u interesne skupine te zemljopisnu podjelu rada. Većina građana bili su trgovci-obrtnici, organizirani u [cehove](#) (približno od XI. st.) i raspodijeljeni u trima statusnim skupinama: majstori, pomoćnici i naučnici (početnici). Razdoblje najvećega širenja i procvata obrtničkih cehova bilo je u XIV. st., kada je u većim gradovima postojalo više od 100 cehova, a u nekima su od njih obrtnici stekli i političku kontrolu. S razvojem tržišta majstori su postali gospodarski ovisni o trgovcima pa su, radi očuvanja profita, pomoćnike i naučnike pretvarali u najamne radnike, naznačujući tako i smjenu obrtničko-cehovskoga sustava ranim industrijskim. Tako je obrtništvo bilo osnova gospodarske djelatnosti europskih gradova do industrijske revolucije u XIX. st., kada ga je zamijenila masovna i normizirana industrijska proizvodnja (Izvor: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=44648>, pristup: 12.07.2021.).

2.1. Obrt u Hrvatskoj

Ustavom 1849. uspostavljena je centralizirana Austrijska monarhija, a Hrvatska trojednica izravno je podređena bečkom dvoru i njegovim ministrima. Car Franjo Josip, 18. ožujka 1850. godine potpisao je novi Privremeni zakon o uređenju trgovačkih i obrtničkih komora u Monarhiji, a ministar trgovine Bruck, 28. ožujka 1850. godine proglasio je taj zakon i za Hrvatsku, na Hrvatskom jeziku, kao „Privremeni zakon o podignutju trgovačkih i obrtničkih komorah“. Ovim zakonom trebalo je na području čitave Monarhije osnovati 69 komora, od čega u Zagrebu za civilnu Hrvatsku i Osijeku za civilnu Slavoniju sa 15 vijećnika, u Rijeci za Hrvatsko primorje i civilni dio Like sa 20 članova, a u Zadru, Splitu i Dubrovniku za Dalmaciju sa 10 vijećnika. Predviđeno je i osnivanje tri komore za područje Vojne krajine, ali nije precizirano u kojim će se mjestima osnovati niti kada te su 1869. osnovane samo dvije takve komore i to u vojnom Sisku i u Senju (Kolar i Jovičić, 2002: 6).

Osnivanje komora na području Hrvatske otešlo se još neko vrijeme što je iskoristio ban Josip Jelačić koji je 20. svibnja 1851. izdao *Privremeni nputak ob uređenju trgovačkih i obrtničkih poslova u krunovini Hrvatskoj i Slavonii*. Jelačić je odredio da obrtnički majstor može držati i određeni broj radnika te da cehovi nemaju pravo žalbe na ovaj postupak koji se protivio tada još uvijek važećim cehovskim pravilima. Jelačić je odredio i sustavnije podučavanje šegrta nedjeljom, pa je to bio veliki napredak u odnosu na ranije isključivo školovanje obrtničkog podmlatka kod cehovskog majstora jer su i "risarske škole" bile iznimno rijetke (Kolar i Jovičić, 2002: 6).

Obrtni zakoni i propisi u Hrvatskoj mijenjali su se tijekom godina zavisno o političkoj situaciji u konkretnom vremenu, ali obrt je opstao i sve više jačao sve do kraja drugog svjetskog rata kada su vlasti socijalističke Jugoslavije 1948. godine provele likvidaciju obrtničkih komora putem posebnih povjerenstava (vlastiti izvor).

Privatno se obrtništvo zapostavlja, a idealom se smatra postati „društveni majstor zanata“, dakako u okviru društvenih organizacija. Međutim, mnogi obrtnici koji su ušli u društveni sektor često se bave nadri obrtom, koji je donekle u to vrijeme toleriran. Ponegdje se organiziraju pohodi privatnih obrtnika selima radi popravka poljoprivrednog alata ili gospodarskih zgrada, a za naknadu dobivala se hrana (Kolar i Jovičić, 2002: 44).

Od 1949. godine ponovno se Zakonom o zanatstvu pokušava oživiti obrtništvo i dozvoljava se njihovo udruživanje u zanatske komore na razini kotara. Zanatske komore osnivane su samo radi nadzora nad obrtnicima, ali ipak su odigrale važnu ulogu posebno u većim gradovima. Broj

privatnih obrtnika u razdoblju do 1954. godine stagnira, a održavaju se oni koje nije bilo lako zamijeniti u društvenom sektoru kao modistice, frizeri, pedikeri, stolari, kolari, kovači i sli. (Markota, 2007: 13).

Konačno krajem 1967.godine grupa hrabrih hrvatskih obrtnika odlučila je krenuti u osnivanje svojih lokalnih organizacija (Velika kraj Požege, 1967. godine) pa je tih godina počelo osnivanje većine hrvatskih udruženja obrtnika.

1967. godine kada su svoje Udruženje osnovali Koprivničanci osnovano je i Udruženje obrtnika Zagreba.

S vremenske distance i sa sasvim drugačije današnje pozicije mora se bez okolišanja odati posebno priznanje tim ljudima za odlučnost, snagu i vjeru da izdrže u traženju prava obrtnika kao dijela nove socijalističke, njima nesklone, privrede (tadašnji izraz za gospodarstvo).

Upravo zbog toga izdajemo ovu kroniku kako bi sadašnja i buduća pokoljenja obrtnika znala u kojim uvjetima su živjeli i radili njihovi prethodnici (Markota, 2007: 16).

Do 1994. godine krovna organizacija hrvatskih obrtnika bio je Savez udruženja hrvatskih obrtnika. U Saboru je 1993. godine izglasan **Zakon o obrtu** s početkom primjene 1. srpnja 1994. godine, koji je ozakonio **Hrvatsku obrtničku komoru** (u daljnjem tekstu HOK) kao centralno tijelo komorske organizacije obrtništva (Markota, 2007: 39).

2.2. Obrt u Koprivnici

Mesarski ceh u Koprivnici

„Koprivnički mesari: Krsto Gazda, Stjepan Megjimorec, Ivan Cmerek, Vid Draganić, Petar Debić i Mihalj Horvat dodjoše 18. travnja 1697. u Varaždin te zamoliše gradsko poglavarstvo neka im dade prijepis pravila mesarskoga ceha, jer da oni žele takav ceh osnovati u Koprivnici. Gradski sudac Matija Marić zajedeno s prisežnicima i senatorima ispunio je želju koprivničkih mesara, te im je izdao prijepis pravila i svih potvrda mesarskoga ceha u Varaždinu. Na tome je prijepisu potpisan gradski bilježnik Franjo Szembiborezy“ (Horvat, 1994: 222).

Osamnaesto stoljeće je zlatno doba koprivničkog obrtništva kada Koprivnica postaje pravi obrtnički grad. Samostalno su djelovala 4 ceha: čizmarski, tkalački, lončarski i klobučarski i 5 zajedničkih cehova. U prvom zajedničkom cehu djelovali su krznari, kapari, bravari, kovači, puškari i čavljari. U drugom su bili čohaši, krojači i gumbari, a u trećem mlinari, pekari, licitari,

mesari i češljari. U četvrtom cehu djelovali su postolari i kožari, u petom stolari, kolari, tesari, bačvari, zidari i limari (Markota, 2007: 9).

U gradskoj vijećnici u Koprivnici 29. listopada 1967. godine održana je osnivačka skupština Udruženja zanatlija općine Koprivnica kojoj su nazočila 202 obrtnika.

Skupštinu je otvorio Josip Horvat, koprivnički brijač i frizer, kao predsjednik inicijativnog odbora koji je potom izabran i za prvog predsjednika novoosnovanog udruženja (Markota, 2007: 17).

Obrtnici, nakon osnivanja Udruženja, svjesni da ne smiju gubiti vrijeme, odmah početkom 1968. godine održavaju sjednicu. Ta sjednica rezultira odluku o otvaranju žiro-računa i zahtjevom prema vlasti da im se snize paušalne stope poreza. Rasprave na prvim sjednicama bile su vrlo konstruktivne, sa jasnim zahtjevima. Obrtnici, za ono vrijeme, pokazuju izvanrednu otpornost prema društvu koje ne želi jači razvoj obrtništva pa odmah traže reorganizaciju škola učenika u privredi, smanjivanje poreznih davanja i borbu protiv nadri obrta (Markota, 2007: 20).

Razvoj obrtništva u liberalnom socijalističkom gospodarstvu Koprivnice nije se mogao zaustaviti naročito u sektoru usluga u kojem je bio najveći deficit kadrova u društvenom sektoru. Početkom osamdesetih nedostajalo je tzv. novih struka: automehaničara, autolakirera, elektromehaničara, RTV mehaničara i sl. Druge struke, kao frizerska, klobučarska i krojačka nisu nikada bile u potpunosti zamijenjene industrijom i označavale su ono pravo zanatstvo odnosno obrtništvo. U sjeni Podravke, Bilokalnika i Izvora ipak se do devedesetih godina 20. stoljeća razvilo obrtništvo koje je moglo preuzeti novu ulogu koja mu je bila namijenjena u samostalnoj Hrvatskoj.

(Izvor: <http://www.obrtnici-koprivnica.hr/arhiva/povijest/default.asp?kid=3>, pristup: 14.07.2021.).

Prema informaciji sa web stranice Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije, danas je u županiji registrirano oko 1.500 obrtnika, a popis (Obrtni registar) se može vidjeti na web stranici Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja <https://gospodarstvo.gov.hr>.

Slika br. 1. Cimeri raznih cehova u Iloku, HDA, Cehovi

(Izvor: <http://zagreb.arhiv.hr/hr/novosti/pregled/izlozbe/2006/obrt/slike/303.html>, pristup: 18.08.2021.)

3. Oblici obrta u Republici Hrvatskoj

Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti na tržištu, koje se mogu obavljati kao proizvodnja, promet ili usluge. Obrt obavljaju u pravilu fizičke osobe, a samo iznimno i pravne osobe koje provode naukovanje za vezane obrte. Samostalnost u obavljanju obrta označava samostalno donošenje odluka u okvirima dozvoljenim zakonom i drugim propisima i neovisnost u poslovanju o odlukama drugih gospodarskih subjekata. Trajnost je vezana za namjeru obrtnika da se djelatnošću u obrtu bavi kontinuirano, a ne samo za jedan poslovni pothvat te na svojstvo trajnosti nemaju utjecaja ni sezonsko obavljanje djelatnosti niti privremene obustave poslovanja.

Obrti mogu biti:

- slobodni,
- vezani i
- povlašteni.

Posebnu kategoriju čine tradicijski obrti, to su obrti za koje je potrebno posebno poznavanje zanatskih vještina i umijeća u obavljanju djelatnosti te koji se obavljaju pretežnim udjelom ručnog rada, a koji se tehnikama proizvodnje i rada, namjenom i oblikom oslanjaju na obrasce tradicijske kulture te umjetnički obrti koji se odlikuju proizvodima i uslugama visoke estetske

vrijednosti, dizajnom, likovnim i drugim rješenjima uz naglašenu kreativnost i individualnost majstora obrta –umjetnika

(Izvor:<https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/registracija-obrta/obrt-i-oblici-obrta>, pristup: 10.08.2021.).

3.1. Slobodni obrt

Slobodni obrti su svi oni obrti za obavljanje koji se **ne traži** ispit o stručnoj osposobljenosti, majstorski ispit, srednja stručna sprema, srednja školska sprema ili odgovarajuće više ili visoko obrazovanje. **Za obavljanje slobodnih obrta fizička osoba mora udovoljavati jedino općim uvjetima.** Za obavljanje **slobodnog** obrta obrtnik mora imati **obrtnicu** (Čebetarević, Dremel, Grđan, Horvat-Jurjec, Jurić, mahović-Komljenović, Markota, Šribar, Turković-Jarža, 2006:11).

3.2. Vezani obrt

Vezani obrti su obrti za obavljanje kojih se, uz opće uvjete, traži i poseban uvjet; ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit, odnosno odgovarajuća stručna sprema.

Popis vezanih obrta objavljen je u **Pravilniku o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica (Nar. nov., br. 87/01. i 47/05.-izmjene i dopune)** – su i generis izvatku iz **Odluke o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti. Pravilnik je koncipiran tako da sadrži sljedeće podatke: bročanu oznaku djelatnosti iz NKD-a (NN13/03) i dodatnu oznaku, naziv vezanog obrta, naziv zanimanja i složenost zanimanja; složenost zanimanja određena je kroz dvije rubrike i to kroz uvjet za obavljanje obrta i mogućnost daljnje-kvalifikacije.** Dakle, podnositelj zahtjeva za upis u Obrtni registar vezanog obrta mora priložiti i dokaz da udovoljava uvjetu propisane srednje stručne/školske spreme odnosno stručne osposobljenosti ili majstorskog ispita. Dokaz o odgovarajućoj srednjoj stručnoj spremi ili srednjoj školskoj spremi odnosno stručnoj osposobljenosti ili položenom majstorskom ispitu podnosi se za djelatnosti za čije obavljanje je u Pravilniku kao uvjet za obavljanje propisana odgovarajuća složenost i naziv zanimanja (npr. djelatnost pod šifrom **15810.01**, „proizvodnja kruh, peciva“, naziv zanimanja „**pekar**“, složenost zanimanja „**3**“-SSS u trogodišnjem trajanju, s mogućnošću stjecanja više kvalifikacije „**5**“-**pekar-majstor** i primanja naučnika na izvođenje praktičnog dijela naukovanja).

Vezane obrte mogu obavljati i **fizičke osobe – izumitelji na temelju ostvarenoga patentnog prava za patentirani proizvod ili uslugu ako ispunjavaju uvjete iz čl. 4. Zakona.**

Vezane obrte mogu obavljati i **fizičke osobe** sa završenom odgovarajućom srednjom stručnom spremom **ako je sjedište obrta na područjima određenim Zakonom o područjima posebne državne skrbi i Zakonom o otocima**, s time da su te osobe obvezne u roku od godine dana nakon stjecanja uvjeta iz čl. 56. Zakona o obrtu položiti majstorski ispit za odgovarajuće majstorsko zvanje.

Prema tome, u svezi sa zadovoljavanjem posebnog uvjeta – ispita o stručnoj osposobljenosti, majstorskog ispita, srednje stručne spreme ili srednje školske spreme, fizička osoba može obavljati vezani obrt **ako ispunjava opće uvjete** propisane Zakonom o obrtu i **obveže se da će prije početka** obavljanja obrta na tim poslovima **zaposliti radnika koji udovoljava posebnom uvjetu kojeg sama nema**.

Za obavljanje **vezanih** obrta obrtnik **mora imati obrtnicu** (Čebetarević, Dremel, Grđan, Horvat-Jurjec, Jurić, mahović-Komljenović, Markota, Šribar, Turković-Jarža, 2006:11-12).

REPUBLIKA HRVATSKA

OBRTNICA

Masnik obrta											

Ime i prezime											
OIB vlasnika _____				_____				_____			
Matični broj obrta _____				_____				_____			
Tvrтка											

Datum upisa u Obrtni registar _____						_____					
Datum početka obavljanja obrta _____						_____					
Djelatnosti											

Kontrolni broj: *****
 Skeniranjem QR koda navedenog na ovom elektroničkom zapisu možete provjeriti točnost podataka. Isto možete učiniti i na Internet adresi <https://e-obrt.minpo.hr/kontrolaDokumenta> unoseći kontrolni broj. U oba slučaja sustav će prikazati izvornik ovog dokumenta. U slučaju da je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, Ministarstvo poduzetništva i obrta potvrđuje točnost dokumenta i stvarne podataka u trenutku izrade isprave

Slika br. 2. Obrtnica

(Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_09_101_1960.html, pristup, 18.08.2021.)

3.3. Povlašteni obrt

Povlašteni obrti su oni koje obrtnik ili trgovačko društvo smije obavljati samo na temelju povlastice koju izdaje nadležno ministarstvo ovisno o vrsti obrta.

Popis povlaštenih obrta dan je u okviru *Pravilnika o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica* (Nar.nov., br. 87/01. i 47/05.-izmjene i dopune).

Način izdavanja povlastice uređen je spomenutim Pravilnikom. Prema ovom Pravilniku zahtjev za izdavanje povlastice podnosi se nadležnom ministarstvu u zavisnosti od vrste obrta. Primjerice, Ministarstvu unutarnjih poslova za djelatnost: *Ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavaonicama, specijalizirana na malo oružjem i streljivom – šifra 52487.01.*

Nadležno ministarstvo izdat će povlasticu, sukladno ispunjavanju uvjeta za obavljanje povlaštenih obrta prema posebnim propisima. Nadležno ministarstvo **izdat će povlasticu** odnosno **rješenje** kojim se **odbija** izdavanje povlastica u roku od 15 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva za izdavanje povlastice. Povlastice se izdaju s rokom važenja u skladu s odredbama o prestanku obavljanja djelatnosti prema Zakonu o obrtu i posebnim propisima.

Za obavljanje povlaštenih obrta obrtnik mora imati obrtnicu i povlasticu, što znači da mora udovoljiti općim uvjetima i uvjetu sprema za dobivanje obrtnice te uvjetima za izdavanje povlastice.

Oblik i sadržaj obrtnice i povlastice za obavljanje obrta uređeni su *Pravilnikom o obliku i sadržaju obrtnice i povlastice za obavljanje obrta* (Nar.nov., br. 86/01.).

Obrtnica se izdaje u dvije veličine, od kojih je veću obrtnik dužan izložiti u sjedištu obrta na vidnom mjestu (Čebetarević, Dremel, Grđan, Horvat-Jurjec, Jurić, mahović-Komljenović, Markota, Šribar, Turković-Jarža, 2006:12).

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

POVLASTICA ZA GOSPODARSKI RIBOLOV

(tvrta - naziv obrta ili tvrtka - naziv pravne osobe)

(adresa sjedišta obrta ili pravne osobe)

(matični broj obrta ili pravne osobe)

(dio ribolovnog područja ili ribolovne zone)

(vrsta i broj ribolovnih alata i opreme za gospodarski ribolov)

(ime ili registarska oznaka plovila za gospodarski ribolov)

Klasa: _____
Un, broj: _____
Zagreb, _____

MINISTAR

Serijski broj: N° 0001

Slika br. 3. Povlastica za gospodarski ribolov

(Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2002_05_56_1052.html, pristup, 18.08.2021.)

3.4. Tradicijski i umjetnički obrti

Tradicijski i umjetnički obrti najbolji su pokazatelji dugovječnosti i uspješnosti ljudi i naroda, koji su zahvaljujući njima stotinama godina živjeli u skladu s prirodom, koristili njezine najbolje resurse i budućim naraštajima ostavljali dobre temelje za budućnost. Promjene tehnologija, nestanak jednih potreba i razvitak drugih, tu i nisu najvažniji.

Smisao je u odnosu, u pristupu, u izvrsnosti, u ponosu obrtnika koji zaista stoji iza svojeg rada. A tu od tradicijskih i umjetničkih obrta možemo i moramo mnogo naučiti.

No, problem je što takvi obrti nisu gospodarski privlačni pa se mlađe generacije njima ne žele baviti. U cilju upozoravanja na potrebu očuvanja i razvoja starih, dijelom autohtonih hrvatskih obrta kojima prijeti izumiranje, promicanja strukovnog obrazovanja za takva zanimanja te razvoja i promocije umjetničkih obrta koji njeguju dugu tradiciju u hrvatskoj povijesti, Hrvatska obrtnička komora, u skladu s *Pravilnikom o tradicijskim i umjetničkim proizvodima/uslugama* dodjeljuje tradicijskim i umjetničkim proizvodima/ uslugama znak.

Dodjeljivanjem znaka tradicijskog odnosno umjetničkog proizvoda/ usluge, namjera Hrvatske obrtničke komore je poticanje države, županijskih i lokalnih samouprava, te posebno turističkih zajednica, ali i svih ostalih, da pomognu očuvanju, njegovanju i prepoznatljivosti obilježja tradicijske odnosno umjetničke kulture, te da u tom smislu nositeljima znaka omoguće razne pogodnosti (Izvor: <https://www.hok.hr/cehovi-i-sekcije/tradicijski-i-umjetnicki-obrti>, pristup: 18.08.2021.).

Slika br. 4. Medičarna Špičko Koprivnica

(Izvor: <https://www.facebook.com/Medicarna.Spicko/> pristup: 18.08.2021.)

3.5. Posebne mogućnosti obavljanja obrta

3.5.1 Pomaganje članova kućanstva

Članovi obiteljskog kućanstva mogu obrtniku pomagati u obavljanju obrta, bez obveze sklapanja ugovora o radu. Obiteljsko kućanstvo čine bračni drugovi i s njima izjednače osobe, djeca i drugi srodnici koji zajedno žive i privređuju, odnosno prihode zajedno ostvaruju i troše. U slučaju vezanog obrta, član obiteljskog kućanstva mora ispunjavati i poseban uvjet propisane razine stručnosti, ako obrtniku pomaže za vrijeme dok obrtnik nije prisutan u radionici ili trgovini.

Sezonsko obavljanje obrta

Neke djelatnosti mogu se obavljati kao sezonski obrt. Koje su to djelatnosti za koje se može registrirati sezonski obrt propisane su [Pravilnikom o djelatnostima koje se mogu obavljati kao sezonski obrti](#).

Prema važećem Zakonu o obrtu, sezonski obrt može se obavljati najdulje šest mjeseci unutar jedne kalendarske godine, pri čemu obrtnik sam utvrđuje razdoblje trajanja sezone, a može obrt registrirati i tako da to bude više razdoblja tijekom godine, ali ukupno najdulje do šest mjeseci. Izvan razdoblja upisanog u Obrtni registar, djelatnost se ne smije obavljati. Osobe koje obavljaju obrt u vrijeme trajanja sezonskog obavljanja obrta uspostavljaju svojstvo osiguranika.

Sezonsko obavljanje obrta trajno se upisuje u Obrtni registar, pa je prednost ovoga načina obavljanja obrta da upisom razdoblja tijekom godine u kojem se sezonski obavlja nije potrebno svake godine iznova prijavljivati i zatim odjavljivati obavljanje djelatnosti obrta (Izvor: [Posebne mogućnosti obavljanja obrta | Hrvatska obrtnička komora\(hok.hr\)](#), pristup: 22.08.2021.).

3.5.2. Zajednički obrt

Zakon o obrtu predviđa mogućnost partnerstva u obavljanju obrta te propisuje da dvije ili više fizičkih osoba mogu zajednički obavljati obrt. Međusobni odnosi osoba uređuju se pisanim obvezno pravnim ugovorom o ortaštvu.

Zajednički obrt posluje pod zajedničkom tvrtkom. Jedna osoba može biti partner, odnosno ortak u više zajedničkih obrta, s različitim partnerima, a u svrhu obavljanja gospodarske djelatnosti. Ako fizička osoba pristupi u obrt ili istupi iz zajedničkog obrta, obavljanje obrta se može nastaviti.

Kod obavljanja djelatnosti vezanih obrta, dovoljno je da jedan ortak ispunjava propisane uvjete stručnosti. Opće uvjete za obavljanje obrta i uvjet posebne zdravstvene sposobnosti, ako je za djelatnost propisan, moraju ispunjavati svi ortaci.

Ortaštvo je normirano Zakonom o obveznim odnosima. To je zajednica osoba i dobara bez pravne osobnosti. Ugovorom o ortakluku uzajamno se obvezuju dvije ili više osoba uložiti svoj rad i/ili imovinu radi postizanja zajedničkog cilja. Ugovor o ortakluku je neformalan, jer je za sklapanje ugovora ne postoji unaprijed propisani oblik (Izvor: [Posebne mogućnosti obavljanja obrta | Hrvatska obrtnička komora\(hok.hr\)](#), pristup: 22.08.2021.).

3.5.3. Obrt kao druga djelatnost

Osoba koja je zaposlena temeljem ugovora o radu kod drugog poslodavca može otvoriti obrt i obavljati djelatnost, pod uvjetom da zadovoljava odgovarajuću stručnu spremu za registriranu djelatnost obrta za koju je propisan uvjet određene razine stručnosti, odnosno uz uvjet zapošljavanja radnika koji ima odgovarajuću stručnu spremu.

Radom u obrtu ostvaruju se prava u svezi s radnim odnosom, pa tako među njima i pravo na mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Obrtnik koji uz radni odnos ima otvoren obrt obveznik je doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje i kao obrtnik i kao radnik. To znači da je dužan i u obrtu plaćati doprinose za obvezna osiguranja koja obuhvaćaju mirovinsko i zdravstveno osiguranje, s time da se doprinosi za obrt plaćaju prema ostvarenom dohotku, odnosno prema godišnjoj prijavi poreza na dohodak.

U slučajevima otvaranja obrta uz radni odnos potrebno je dodatno pripaziti na odredbe Zakona o radu koje se odnose na zabranu konkurencije radnika poslodavcu u obavljanju istovrsnih poslova, kao i na odredbe posebnih propisa kojima se za pojedine vrste službe propisuje zabrana obavljanja druge djelatnosti.

Umirovljenici mogu obavljati obrt, no u slučaju istovremenog vođenja obrta mirovina će biti stavljena u mirovanje tj. obustavit će im se isplata mirovine. Iznimno, korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, ne obustavlja se isplata te mirovine (Izvor: [Posebne mogućnosti obavljanja obrta | Hrvatska obrtnička komora\(hok.hr\)](#), pristup:

22.08.2021.).

4. Zakonski okviri u poslovanju obrtnika

4.1. Zakon o obrtu

Zakonom o obrtu regulirana su sva važna pitanja o djelovanju obrta kao što su vrste obrta, prava i obveze obrtnika, obrazovanje i usavršavanje, institut domaće radinosti i sporednog zanimanja.

Iako u Zakonu o obrtu u čl. 36. st. 1. (NN 143/2013) stoji da „ Za obveze koje nastaju u obavljanju obrta obrtnik odgovara cjelokupnom svojom imovinom.“, odgovornost obrtnika mnogo je šira od te definicije. On odgovara za zakonitost obavljanja svog obrta i za zakonitost rada radnika koje zapošljava. Obrtnik u obavljanju svoje djelatnosti ne odgovara samo imovinom potrebnom za rad obrta već i sa svom svojom privatnom imovinom, jer djeluje, a prema tome i odgovara sa svojom **cjelokupnom** imovinom (vlastiti izvor).

Zakonom o obrtu definirano je da se, osim fizičkih osoba, obrtom može baviti i pravna osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost, Zakon o obrtu čl.2., st. 2. . (NN 143/2013) „Iznimno od odredbe stavka 1.ovoga članka, obrt obavlja i pravna osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost utvrđenu u popisu iz članka 6. stavka 2.ovoga Zakona ako izvodi praktičnu nastavu i vježbe naukovanja.“.

Zakonom o obrtu ujedno je definiran i prestanak rada obrta, tako je u čl. 45. st.1. (NN 143/2013) navedeno da „Obrt prestaje odjavom ili po sili zakona.“.

Člankom 47. Zakon o obrtu (NN 143/2013) definiran je prestanak rada obrta po sili zakona:

„(1) Obrt prestaje po sili zakona:

- 1.smrću obrtnika ako se ne nastavi vođenje obrta na temelju članka 39. ovoga Zakona
- 2.ako nasljednici obrtnika propuste rok iz članka 39. stavka 3.ovoga Zakona i izgube pravo prijenosa obrta
3. ako je obrtnik pravomoćnom sudskom presudom osuđen na kaznu zatvora za kazneno djelo povezano s obavljanjem obrta
- 4.ako obrtnik ne započne obavljati obrt u roku od godine dana od dana izdavanja obrtnice
- 5.ako je obrtniku izrečena zaštitna mjera ili mjera sigurnosti zabrane obavljanja obrta za vrijeme duže od tri mjeseca
6. ako obrtnik ne započne s obavljanjem obrta u roku od 30 dana nakon isteka roka privremene obustave obavljanja obrta.“

Dakle, obrt kao takav je nasljedan i može se prenijeti na nasljednike, ako oni ispunjavaju sve uvjete propisane Zakonom o obrtu u slučaju nasljeđivanja istog. (Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_143_3065.html, pristup: 19.08.2021.)

4.2. Zakon o računovodstvu

Ovim Zakonom uređuje se računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupe poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća. Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora (Izvor: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>, pristup: 19.08.2021.).

4.3. Primjena Zakona o porezu na dodanu vrijednost

Obrtnik je obveznik poreza na dodanu vrijednost ako isporučuje dobra i obavlja usluge čija vrijednost prelazi 300.000,00 kn. Prema Zakonu o porezu na dohodak porezni obveznik koji prema Obrascu RPO nije upisan u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost a u kalendarskoj godini pređe zakonski prag, dužan je u trenutku prelaska praga već za slijedeći mjesec na vrijeme izvršiti upis u Registar obveznika poreza na dodanu vrijednost prema sili Zakona.

Trenutno se primjenjuju stope poreza od 5 %, 13 %, 25 %, a ovisno o vrsti roba ili usluga.

Budući da dohodovni obrti vode poslovnu dokumentaciju prema načelu blagajne sam Obrazac PDV-a čini naplaćeni PDV obračunat na izlaznim računima (u gotovini i putem poslovnog žiro-računa) te plaćeni PDV iskazan na ulaznim računima obveznika.

Obavezu za plaćanje poreza na dodanu vrijednost ili povrat istog čini razlika između naplaćenog i plaćenog poreza na dodanu vrijednost prema računima realiziranim prema načelu blagajne u izvještajnom mjesecu. Rok za predaju Obrasca PDV je do 20-tog u mjesecu za prethodni mjesec. Plaćanje istog vrši se do kraja mjeseca u kojem je izvršena njegova predaja prema nadležnoj Poreznoj upravi obveznika (Izvor: <https://www.zakon.hr/z/1455/Zakon-o-porezu-na-dodanu-vrijednost->, pristup: 19.08.2021.).

4.4. Zakon o porezu na dohodak

Obveznici plaćanja poreza na dohodak su fizičke osobe koje ostvaruju dohodak temeljem obavljanja samostalne djelatnosti. Isti se utvrđuje na osnovu poslovnih knjiga (Obrazac KPI) prema načelu blagajne. Dohodak je definiran kao razlika između primitaka priteklih u poreznom razdoblju i izdataka nastalih u istom poreznom razdoblju.

Poreznom obvezniku se ostvareni dohodak temeljem članka 13. Zakona o dohotku umanjuje za osnovni osobni odbitak. Isti se progresivno uvećava za svakog uzdržavanog člana uže obitelji. Obveza godišnjeg poreza na dohodak plaća se po trenutnoj zakonskoj stopi od 20 % na poreznu osnovicu do visine 360.000,00 kuna a po stopi od 30 % na dio porezne osnovice koji prelazi iznos od 360.000,00 kn. Plaćanje poreza na dohodak vrši se danom predaje Prijave poreza na dohodak (Obrazac DOH) najkasnije do 28. veljače za prethodnu godinu (Izvor: <https://zakon.hr/z/85/Zakon-o-porezu-na-dohodak>, pristup: 19.08.2021.).

5. Računovodstvo obrtnika

5.1. Načelo blagajne

Pod načelo blagajne podrazumijeva se da se primici i izdatci utvrđuju tek nakon primljenih uplata, odnosno obavljenih isplata.

Primitke još nazivamo i priljevima, a obuhvaćaju sva dobra koja imaju novčanu vrijednost i nastaju obavljanjem samostalne djelatnosti.

Izdatci ili odljevi su sva dobra izražena u novcu koja se daju drugim pravnim i fizičkim osobama, a sve u svrhu ostvarivanja poslovnih primitaka. Ako primitke i izdatke ne evidentiramo u novcu, moramo ih evidentirati kao primitke i izdatke u naravi.

Ako se priljevi, odnosno odljevi ne obavljaju kao novčane transakcije već se „ostvaruju u drugim dobrima, treba ih utvrđivati i evidentirati kao primitke i izdatke u naravi. Pritom se nenovčani primici utvrđuju prema tržišnoj vrijednosti, a nenovčani izdatci se utvrđuju prema cijenama nabave ili cijenama koštanja (Izvor: <https://www.rrif.hr/epretplata/14017732/RRiF-Obrtnici-2014-01.pdf>, pristup: 19.08.2021.)“

5.2. Poslovni primici i poslovni izdaci

Primici su sva dobra (novac, materijalna prava, stvari, usluge i dr.) koja su kod poreznog obveznika nastala u poreznom razdoblju. Izdaci su svi odljevi novčane vrijednosti nastali kroz poslovanje zbog ostvarivanja primitaka. Primici i izdaci knjiže se u Obrazac KPI prilikom njihove realizacije odnosno prema načelu blagajne (vlastiti izvor).

5.3. Poslovne knjige obveznika PDV-a i poreza na dohodak

5.3.1. Knjiga primitaka i izdataka (Obrazac KPI)

Evidencija o dnevnim i ukupnim poslovnim primicima i izdacima u poreznom razdoblju

- Unose se opći podaci o poreznom obvezniku i to naziv/ime i prezime, matični broj građana odnosno matični broj građana nositelja zajedničke djelatnosti, adresa

- Unose se podaci o poslovnim primicima i izdacima kako slijed (redni broj, nadnevak primitaka i/ili izdataka, broj temeljnice na osnovi koje se vrši knjiženje, opis isprave, iznos primitaka, iznos izdataka, PDV sadržan u primicima i izdacima

- Porezni obveznik dužan je u KPI ili drugim evidencijama osigurati podatke o dnevnom gotovinskom prometu. Pritom se primici u gotovini (gotovina i čekovi) odnose na podatke o

dnevnom gotovinskom prometu koje ne treba dnevno evidentirati u KPI ako porezni obveznik vodi evidenciju o dnevnom gotovinskom prometu prema Zakonu o PDV-u (Knjiga I-RA). U tom slučaju u stupac 5 Obrasca KPI može se upisati gotovinski promet u jednoj svoti za cijelo obračunsko razdoblje (mjesečno ili tromjesečno), a u istim rokovima kao što se utvrđuje i obveza za PDV. Ako obveznik nije u sustavu PDV-a, gotovinski promet se može evidentirati u jednoj svoti ali za prethodni mjesec.

- unos podataka mora se obaviti najkasnije do 15. u mjesecu za prethodni mjesec
- porezni obveznik za svoje poslovanje vodi jednu KPI bez obzira na broj poslovnih jedinica i broj registriranih djelatnosti
- za zajedničku djelatnost (supoduzetništvo) vodi se jedna knjiga primitaka i izdataka bez obzira na broj poslovnih jedinica i supoduzetnika
- na kraju poreznog razdoblja (godine) primici i izdaci se zbrajaju. U slučaju otuđenja ili likvidacije obrta, odnosno prelaska s utvrđivanja dobiti na utvrđivanje dohotka, primici i/ili izdaci se dodaju kao i izdaci otpisa dugotrajne imovine obrta, prema Zakonu o porezu na dobit (Izvor: https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2019-06/Poslovne%20knjige%20obrtnika_obrasci.pdf, pristup: 19.08.2021.).

OBRAZAC KPI

KNJIGA PRIMITAKA I IZDATAKA

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU: "IVICA" OBRT ZA PROIZVODNU I USLUGE														
1. NAZIV DJELATNOSTI: PROIZVODNJA METALNIH KONSTRUKCIJA										ŠIFRA DJELATNOSTI: 25.1				
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI: IVICA IVANČIĆ														
3. ADRESA PREBIVALIŠTA I/UBIČAJENOG BORAVIŠTA: ZAGREB, ZAGREBAČKA BB														
4. OIB PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI: 12345678901														
II. PODACI O PRIMICIMA														
R. BR.	NADNEVAK PRIMITKA / IZDATKA	BROJ TEMELJNE CE	OPIS ISPRAVA	PRIMICI			PDV U PRIMICIMA	UKUPNI PRIMICI	IZDACI			PDV U IZDACIMA	IZDACI IZ ČL. 33. ST. 1. T. 1. 15.	UKUPNO DOPUŠTENI IZDACI
				U GOTOVINI	NA ŽIRO - RAČUN	U NARAVI			U GOTOVINI	PUTEM ŽIRO - RAČUNA	U NARAVI			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
136	30.12.2016	T-204	Izv. z. r. 97	4.170,00	15.600,00	-	3.954,00	15.860,00	2.500,00	3.900,00	-	12.800,00	-	5.120,00
137	31.12.2016	T-205	Utrošak	1.240,00	-	-	248,00	992,00	-	-	-	-	-	-
138	30.12.2016	T-206	Amortizacija 2016	-	-	-	-	-	-	-	10.800,00	-	-	10.800,00
SVEUKUPNO 2016				155.000,00	347.000,00	-	100.000,00	101.600,00	26.300,00	26.300,00	10.800,00	54.800,00	-	286.800,00

Slika br. 5. Obrazac KPI

(Izvor: https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2019-06/Poslovne%20knjige%20obrtnika_obrasci.pdf, pristup: 19.08.2021.)

5.3.2. Popis dugotrajne imovine

Popis dugotrajne imovine sastavlja se na Obrascu DI na početku obavljanja obrtničke djelatnosti, te vodi neprekidno sve do otuđenja ili likvidacije imovine, a obrtnicima služi za utvrđivanje izdataka otpisa ili amortizacije. Obračun amortizacije dugotrajne imovine čija je pojedinačna nabavna vrijednost veća od 3.500,00 kn a vijek trajanja duži od godine dana, obavlja se prema stopama amortizacije propisanim čl. 12. Zakona o PD-u. Obračunana amortizacije na dugotrajnu imovinu koja se koristi za obavljanje djelatnosti, ali nije iskazana u Obrascu DI, ne priznaje se u poslovne izdatke, kao ni dodatna ulaganja na dugotrajnoj imovinu koja nisu evidentirana u Obrascu DI.

Bez obzira što je plaćena, pri nabavi dugotrajne imovine obrtnici ne mogu u Obrascu KPI iskazati izdatke odmah, već se trošak nabave te imovine priznaje u trenutku obračuna amortizacije. Dugotrajnu imovinu obrtnika i nakon što je u cijelosti otpisana, potrebno je zadržati u evidenciji u Obrascu DI, sve dok se ne proda ili na neki drugi način otuđi. Na otpisanu dugotrajnu imovinu nije dopušteno ponovo obračunavati amortizaciju, neovisno što je ista i dalje u upotrebi (Izvor: <https://www.teb.hr/novosti/2020/evidencija-dugotrajne-imovine-samostalnih-djelatnosti/>, pristup: 19.08.2021.).

OBRAZAC DI

POPIS DUGOTRAJNE IMOVINE NA DAN _____ GODINE

I. OPĆI PODACI O POREZONOM OBVEZNIKU										
1. NAZIV DJELATNOSTI:										
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI:										
3. ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA:										
4. OIB PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI:										
II. PODACI O DUGOTRAJNOJ IMOVINI										
Red. br.	Naziv stvari ili prava	Isprava broj/ nadnevak	Nabavna vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Vijek trajanja	Stopa otpisa	Iznos otpisa	Knjgov. Vrijed. Stvari ili prava na kraju godine	AOP oznaka dug. Im. ¹⁾	Datum otuđenja dugotrajne imovine
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
UKUPNO:										

M.P. _____ Potpis: _____

¹⁾ 001 - GRAĐEVINSKI OBJEKTI, 002 - BRODOVI VEĆI OD 1000 BRT, 003 - OSNOVNO STADO, 004 - NEMATERIJALNA IMOVINA, 005 - OSOBNI AUTOMOBILI, 006 - OPREMA, 007 - VOZILA (OSIM OSOBNIH AUTOMOBILA), 008 - MEHANIZACIJA, 009 - RAČUNALA, RAČUNALNA PREMA I PROGRAMI, 010 - OPREMA ZA RAČUNALNE MREŽE, 011 - MOBILNI TELEFONI, 012 - ALATI, POGOŠNSKI INVENTAR, 013 - OSTALA NESPOMENUTA DUGOTRAJNA IMOVINA

Slika br. 6. Obrazac DI

Izvor: <https://isplate.info/obrazac-DI-popis-dugotrajne-imovine.aspx>, (19.08.2021.)

5.3.3. Knjiga prometa (Obrazac KPR)

Knjiga prometa je evidencija u koju se na kraju radnog dana, a najkasnije prije početka idućega radnog dana, upisuju primici naplaćeni u gotovu novcu i čekovima odnosno u slučaju paušalnog oporezivanja i primici naplaćeni bezgotovinskim putem. Ako se podaci o dnevnom gotovinskom prometu vode u Knjizi primitaka i izdataka ili u drugim evidencijama na mjestu gdje se gotovinski promet ostvaruje, tada nije potrebno voditi i Knjigu prometa. Ako se djelatnost prodaje na malo obavlja u više prodajnih mjesta tada se Knjiga prometa vodi za svako prodajno mjesto, radnju ili drugo. U knjigu prometa upisuju se opći podaci o poreznom obvezniku, podaci o poslovnoj jedinici te slijedeći podaci: redni broj, nadnevak ostvarivanja gotovinskog primitka, broj temeljnice, opis isprava o primicima u gotovini, iznos naplaćen u gotovini i čekovima, iznos naplaćen bezgotovinskim putem i ukupno zbroj iznosa. Podatak o naplaćenom bezgotovinskom iznosu popunjava obrtnik koji dohodak utvrđuje u paušalnom iznosu. Ukupni zbroj iznosa naplaćenih u gotovini ili čekovima unosi se u stupac Knjige primitaka i izdataka. Knjigu prometa nisu obvezni voditi porezni obveznici poreza na dohodak koji nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost, uz uvjet da djelatnost ne obavljaju u više poslovnih jedinica, a podatke u Knjigu primitaka i izdataka unose u rokovima propisanim u uvodnim stavkama. Knjigu prometa nisu obvezni voditi obveznici poreza na dohodak koji vode evidencije o dnevnom prometu po posebnim zakonima u propisanim rokovima (npr. u trgovini Knjiga popisa). Obrazac knjige prometa (Obrazac KPR) propisan je Pravilnikom o porezu na dohodak i njegov je sastavni dio

(Izvor: https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2019-06/Poslovne%20knjige%20obrtnika_obraci.pdf, pristup: 19.08.2021.).

KNJIGA PROMETA

OBRAZAC KPR

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU						
1. NAZIV DJELATNOSTI: PROIZVODNJA METALNIH KONSTRUKCIJA					ŠIFRA DJELATNOSTI	
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI: IVICA IVANČIĆ					251	
3. ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA: ZAGREB, ZAGREBAČKA BB						
4. OIB PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI: 12345678901						
II. PODACI O POSLOVNOJ JEDINICI						
1. NAZIV						
2. ADRESA						
R. BR.	NADNEVAK	BROJ TEMELJNICE	OPIS ISPRAVA O PRIMICIMA U GOTOVINI	IZNOS NAPLAĆEN U GOTOVINI / ČEKOVIMA	IZNOS NAPLAĆEN BEZGOTOVINSKI	UKUPNO NAPLAĆENI IZNOS
1	2	3	4	5	6	7 (5+6)
9	20.01.2017	-	Račun Br. /1/1	740.00	-	740.00
10	23.01.2017	-	Račun Br. 4/1/1	1,500.00	-	1,500.00

Slika br. 7. Obrazac KPR

Izvor: https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2019-06/Poslovne%20knjige%20obrtnika_obraisci.pdf,

(19.08.2021.)

5.3.4. Evidencija o tražbinama i obvezama (Obrazac TO)

To je evidencija o svim ispostavljenim i primljenim računima, osim onih naplaćenih ili plaćenih na način koji ima obilježja gotovinskog plaćanja.

-Mora sadržavati podatke o rednom broju, nazivu kupca odnosno dobavljača, broju i nadnevkul izlaznog odnosno ulaznog računa i zaračunatom iznosu, nadnevkul plaćanja/naplate te plaćenom odnosno naplaćenom iznosu

- Porezni obveznici PDV-a koji vode knjigu primljenih i izdanih računa ne trebaju voditi evidenciju o tražbinama i obvezama

-Porezni obveznici PDV-a koji knjigu ulaznih i izlaznih računa vode prema plaćenim odnosno naplaćenim računima, obvezni su voditi i Evidenciju o tražbinama i obvezama.

-Obrazac TO propisan je Pravilnikom o porezu na dohodak i njegov je sastavni dio (Izvor:https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2019-06/Poslovne%20knjige%20obrtnika_obraisci.pdf, pristup: 19.08.2021.).

OBRAZAC TO

EVIDENCIJA O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA

I. PODACI O POREZNOJ OBVEZANI											
1. IME I PREZIME: IVICA IVANČIĆ											
2. ADRESA: ZAGREB, ZAGREBAČKA BB											
3. NAZIV I ADRESA DJELATNOSTI: "IVICA" OBRT ZA PROIZVODNJU I USLUGE, ZAGREB, ZAGREBAČKA BB											
II. PODACI O TRAŽBINAMA I OBVEZAMA											
R.BR.	KUPAC/DOBAVLJAČ	IZLAZNI RAČUNI					ULAZNI RAČUNI				
		BROJ	NADNEVAK	IZNOS	NAPLAĆENO NADNEVAK	IZNOS	BROJ	NADNEVAK	IZNOS	NAPLAĆENO NADNEVAK	IZNOS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Svjetlost d.o.o.	1/1/1	09.01.2017	450	16.01.2017	450.00	-	-	-	-	-
2	Sigurnost obrt	-	-	-	-	-	12/1/1	10.01.2017	1,000.00	17.01.2017	1,000.00

Slika br. 8. Obrazac TO

Izvor: https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2019-06/Poslovne%20knjige%20obrtnika_obraisci.pdf,

(19.08.2021.)

5.3.5. Knjiga ulaznih i izlaznih računa (URA i IRA)

Infarkt d.o.o. Zagreb Trnsko šće MB 2047055 Z. r. 2360000-1101886215 Zagrebačka banka													
KNJIGA PRIMLJENIH (ULAZNIH) RAČUNA - ZA REDOVNE ISPORUKE										OBRAZAC U-RA			
ISPIS PO OBRAČUNSKOM PERIODU OD 01.01.2009 DO 27.03.2009										Stranica 1			
ZA RAZDOBLJE OD 01.01.2009 DO 27.03.2009													
Rbr.	RAČUN		DOBAVLJAČ (ISPORUCITELJ DOBARA ILI USLUGA)	MB/JMBG (porezni broj)	POREZNA OSNOVICA			UKUPNI IZNOS RAČUNA S POREZOM	UKUPNO	PRETPOREZ			
	BROJ	DATUM			0%	10%	22%			10%	22%	MOŽE SE ODBITI	NE MOŽE SE ODBITI
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (11+12+13+14)	11	12	13	14
Donos iz prethodnog razdoblja					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.	0708V00356	01.01.2009	Probni partner 0006, ZAGREB	9999995	---	---	4.068,86	4.964,01	895,15	---	---	895,15	---
2.	0808V00434	01.01.2009	Probni partner 0006, ZAGREB	9999995	---	---	861,10	1.050,54	189,44	---	---	189,44	---
3.	TB-012050/08	02.01.2009	Probni partner 0007, ZAGREB	9999994	---	---	1.710,27	2.086,53	376,26	---	---	376,26	---
4.	0708V00495	02.01.2009	Probni partner 0006, ZAGREB	9999995	---	---	241,42	294,53	53,11	---	---	53,11	---
5.	0608V00246	02.01.2009	Probni partner 0006, ZAGREB	9999995	---	---	353,76	431,59	77,83	---	---	77,83	---
6.	03406	03.01.2009	Probni partner 0009, ZAGREB	9999992	---	---	172,87	210,90	38,03	---	---	38,03	---
7.	03695	05.01.2009	Probni partner 0009, ZAGREB	9999992	---	---	199,90	243,88	43,98	---	---	43,98	---
8.	0708V00571	06.01.2009	Probni partner 0006, ZAGREB	9999995	---	---	831,85	1.014,87	183,02	---	---	183,02	---
UKUPNO					0,00	0,00	8.440,03	10.296,8	1.856,82	0,00	0,00	1.856,82	0,00
UKUPNO ZA RAZDOBLJE OD 01.01.2009 DO 27.03.2009					0,00	0,00	8.440,03	10.296,8	1.856,82	0,00	0,00	1.856,82	0,00

Slika br. 9. Obrazac U-RA

Izvor: <http://www.fakturiranje.biz/Help/Izvjestaji.htm>, (19.08.2021.)

Knjiga ulaznih računa (U-RA) predstavlja pomoćnu poslovnu knjigu u koju se upisuju svi ulazni računi prema redoslijedu njihova primitka u poduzeće. Za svaki se ulazni račun dodjeljuje redni broj u knjizi ulaznih računa, te se upisuju osnovni podatci o dobavljaču (naziv, adresa i OIB), podatci o ulaznom računu (datum, broj računa i rok njegova dospijeca), novčani iznos računa s porezom na dodanu vrijednost (PDV-om). Knjigu ulaznih računa obvezno sastavljaju porezni obveznici koji su u sustavu PDV-a (Volarević, Varović, 2013:101).

KNJIGA IZDANIH (IZLAZNIH) RAČUNA - ZA ISPORUKE DOBARA I USLUGA

OBRAZAC I-RA

ISPIS PO OBRAČUNSKOM PERIODU OD 01.01.2009 DO 27.03.2009
ZA RAZDOBLJE OD 01.01.2009 DO 27.03.2009

Stranica 3

Rbr.	RAČUN		KUPAC (PRIMATELJ DOBARA ILI USLUGE)	MB/JMBG (porezni broj)	IZNOS (S POREZOM)	NE PODLIJEŽE OPOREZIVANJU	OSLOBOĐENO POREZA			0%	OPOREZIVO				
	BROJ	DATUM					IZVOZ	U TUZEMSTVU	OSTALO		VRIJEDNOST ISPORUK	10%		22%	
												Osnovica	Porez	Osnovica	Porez
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Donos sa prethodne strane					1.887,15	1.150,00				1.150,00	0,00	0,00	1.545,90	340,09	
29	030/2009	14.02.2009	Probni partner 0002, ZAGREB	9999999	5.385,61								4.414,43	971,18	
30	031/2009	14.02.2009	Probni partner 0005, ZAGREB	9999996	3.285,04								2.692,65	592,39	
31	032/2009	14.02.2009	Probni partner 0002, ZAGREB	9999999	586,95								481,10	105,85	
32	033/2009	14.02.2009	Probni partner 0002, ZAGREB	9999999	875,50								717,62	157,88	
33	034/2009	14.02.2009	Probni partner 0005, ZAGREB	9999996	1.529,93								1.254,04	275,89	
34	035/2009	14.02.2009	Probni partner 0005, ZAGREB	9999996	948,81								777,71	171,10	
35	036/2009	14.02.2009	Probni partner 0027, VINKOVCI	9999974	1.278,15								1.047,67	230,48	
36	037/2009	14.02.2009	Probni partner 0027, VINKOVCI	9999974	146,13								119,78	26,35	
37	038/2009	14.02.2009	Probni partner 0002, ZAGREB	9999999	450,51								369,27	81,24	
38	039/2009	14.02.2009	Probni partner 0032, IVANJIC GRAD	9999969	446,50								365,98	80,52	
39	040/2009	14.02.2009	Probni partner 0005, ZAGREB	9999996	169,14								138,64	30,50	
40	041/2009	14.02.2009	Probni partner 0028, ZAGREB	9999973	114,14								93,56	20,58	
UKUPNO					1.902,37	1.150,00				1.150,00	0,00	0,00	1.558,38	342,84	
UKUPNO ZA RAZDOBLJE OD 01.01.2009 DO 27.03.2009					1.902,37	1.150,00				1.150,00	0,00	0,00	1.558,38	342,84	

Slika br. 10. Obrazac I-RA

Izvor: <http://www.fakturiranje.biz/Help/Izvjestaji.htm>, (19.08.2021.)

Knjiga izlaznih računa (I-RA) predstavlja pomoćnu poslovnu knjigu u koju se upisuju svi izlazni računi prema redoslijedu njihova slanja kupcima. Vodi se u prodajnoj službi poduzeća i služi za provjeru pravodobnog ispostavljanja izlaznih računa kupcima poduzeća za prodane proizvode, robu ili usluge. Svakom izlaznom računu dodjeljuje se redni broj u knjizi izlaznih računa, datum njegova izdavanja, vremenski rok dospijeaća, osnovni podatci o kupcu (naziv, adresa i OIB), novčani iznos računa s porezom na dodanu vrijednost (PDV-om), te ostali bitni podatci za uredno poslovanje poduzeća. Kao i u slučaju knjige ulaznih računa, knjiga ulaznih računa mora se obvezno voditi ako je poduzeće u sustavu PDV-a (Volarević, Varović, 2013:101).

5.4. Promjena načina oporezivanja kod obrtnika i drugih samostalnih djelatnosti

Fizička osoba, koja ostvaruje dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti odnosno drugu samostalnu djelatnost, može biti obveznik poreza na dobit, ako izjavi da želi plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak i/ili „po sili zakona“, uz ispunjenje propisanih uvjeta. Sukladno odredbama čl. 2. st. 4. Zakona o porezu na dobit, fizička osoba postaje obveznikom poreza na dobit „po sili zakona“, ako ostvari određene uvjete, odnosno ako:

- ostvari ukupni primitak veći od 3.000.000,00 kn ili
- ispunjava dva od sljedeća tri uvjeta:
 - dohodak veći od 400.000,00 kn, ili
 - ima dugotrajnu imovinu u vrijednosti većoj od 2000.000,00 kn, ili
 - u kalendarskoj godini prosječno zapošljava više od 15 radnika.

Fizička osoba koja je ispunila prvi uvjet ili dva od sljedeća tri uvjeta, o tome pisano izvješćuje nadležnu ispostavu Porezne uprave do kraja tekuće godine u kojoj su ispunjeni propisani uvjeti, a najkasnije 15 dana po isteku poreznog razdoblja odnosno kalendarske godine. Na isti način postupa i nositelj zajedničke samostalne djelatnosti (čl. 3. st. 2. Pravilnika o porezu na dobit).

Obveza plaćanja poreza na dobit i vođenja poslovnih knjiga prema propisima o računovodstvu za poduzetnike - fizičke osobe koje su postale „dobitaši“ počinje od početka poreznog razdoblja koje slijedi nakon razdoblja u kojemu su ispunjeni propisani uvjeti (čl. 29. st. 4. Zakona o porezu na dobit).

Slijedom navedenog, ako obrtnik tijekom 2018. godine :

- ostvari ukupni primitak veći od 3.000.000,00 kn, ili
- ispunji dva od tri kriterija 8 ima dugotrajnu imovine u vrijednosti preko 2.000.000,00 kn 8 prosječno zapošljava više od 15 radnika 8 ostvaruje dohodak veći od 400.000,00 kn;

o tome mora pisano izvijestiti nadležnu ispostavu Porezne uprave do kraja 2018., a najkasnije do 15. siječnja 2019. Na isti način postupa i nositelj zajedničke samostalne djelatnosti.

Pri promjeni načina oporezivanja fizičkim osobama se ne izdaje rješenje, međutim, dužnost je poreznih obveznika prijaviti ispunjenje navedenih uvjeta. Ukoliko fizička osoba ne prijavi ispunjenje uvjeta za prijelaz u sustav poreza na dobit, Porezna uprava može na temelju raspoloživih podataka o poslovanju poreznog obveznika, u skladu s Općim poreznim zakonom, rješenjem utvrditi obvezu plaćanja poreza na dobit pri čemu žalba ne odgađa izvršenje. Obveza plaćanja poreza na dobit i vođenja poslovnih knjiga prema propisima o računovodstvu, poduzetnike - fizičke osobe obvezuje sljedeće 3 godine (u opravdanim slučajevima taj rok može biti i kraći) (Izvor: [Promjena načina oporezivanja kod obrtnika i drugih samostalnih djelatnosti TEB poslovno savjetovanje](#), pristup: 22.08.2021.).

5.5. Paušalno oporezivanje obrtničke djelatnosti

Prije samog otvaranja obrta i samog donošenja odluke o vrsti samog otvaranja (dohodovnog ili paušalnog) preporučuje se savjetovanje sa računovođom ili sa poreznim savjetnikom.

Po primitku Rješenja o upisu obrta u Obrtni registar (prema nadležnom tijelu poreznog obveznika) fizička osoba u svojstvu vlasnika obrta dužna je u roku od osam dana nadležnoj ispostavi Porezne uprave poreznog obveznika izvršiti upis u registar poreznih obveznika (Obrazac RPO). Prilikom ispunjavanja samog obrasca odabire se način oporezivanja (dohodovni ili paušalni obrt).

Poreznik obveznik (obrtnik) oblik paušalnog oporezivanja može odabrati ako zadovoljava uvjete određene Zakonom o paušalnom oporezivanju kako slijedi:

- da nije upisan u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost
- da primici nisu veći od 300.000,00 kn.

Porezni obveznik koji definira svoj obrt kao paušalni, porez na dohodak od samostalne djelatnosti plaća u paušalnom iznosu. Prilikom utvrđivanja porezne obveze ne gleda se ostvareni dohodak (razlika između primitaka i izdataka) već je pokazatelj procjena prihoda za one koji počinju obavljati samostalnu djelatnost ili ostvareni prihodi za one koji istu već obavljaju. Porezna uprava Rješenjem utvrđuje godišnji paušalni dohodak i poreznu obvezu.

Paušalni porez utvrđuje se po stopi od 12 % prema čl. 85.st. 5. novog Zakona o porezu na dohodak, prema iznosu dohotka po razredima kako slijedi:

Primitak 0-85.000 kn -> Paušalni porez na dohodak 1.530 kn

Primitak 85.001-115.000 kn -> Paušalni porez na dohodak 2.070 kn

Primitak 115.001-149.000 kn -> Paušalni porez na dohodak 2.691 kn

Primitak 149.001-230.000 kn -> Paušalni porez na dohodak 4.140 kn

Primitak 230.001-300.000 kn -> Paušalni porez na dohodak 5.400kn

(Izvor: https://www.poreznauprava.hr/Vodici_za_porezne_obveznike/Vodic_namijenjen_obrt_nicima_pausalistima.pdf , pristup: 19.08.2021.)

Paušalni porez i prirez porezu na dohodak plaća se tromjesečno, do posljednjeg dana svakog tromjesečja.

Godišnji paušalni porez na dohodak obračunava se na godišnjoj razini utvrđenoj sukladno rasponu ostvarenih primitaka temeljnog na Obrascu PO-SD kojeg je paušalni obveznik dužan predati istekom godine - do 15. siječnja za prethodnu godinu. Na utvrđeni porez plaća se i prireza sve prema Odluci Grada ili Općine na kojem obrtnik ima prebivalište ili uobičajeno boravište.

Kod obavljanja zajedničke djelatnosti, svaki od supoduzetnika dužan je dostaviti Obrazac PO-SD, a nositelj iste djelatnosti dužan je dostaviti i Izvješće nositelja o paušalnom dohotku od zajedničke samostalne djelatnosti i supoduzetnicima u zajedničkoj djelatnosti, Obrazac PO-SD-Z.

Porezni obveznik koji je osiguran po osnovi djelatnosti od koje dohodak i porez na dohodak utvrđuje u paušalnom iznosu obvezan je plaćati mjesečni iznos doprinosa koji se utvrđuju Rješenjem Porezne Uprave prema propisanoj osnovici u trenutku utvrđivanja iste. Iznos mjesečne osnovice za obračun doprinosa objavljuje se istekom svake godine za slijedeću godinu.

Obveza plaćanja mjesečnih doprinosa je zaključno sa 15-togdana u mjesecu za prethodni mjesec.

Ako porezni obveznik obavlja djelatnost od koje dohodak i porez utvrđuje u paušalnom iznosu uz osiguranje po drugoj osnovi (kao što je radni odnos) obveznik je doprinosa *po osnovi druge djelatnosti*. Osnovica za obračun doprinosa je utvrđeni paušalni dohodak (Izvor: https://www.poreznauprava.hr/Vodici_za_porezne_obveznike/Vodic_namijenjen_obrtnicima_pausalistima.pdf; pristup: 19.08.2021.).

5.6. Obvezni doprinosi obrtnika

Osnovice za obračun doprinosa za sva obvezna osiguranja u RH po svima osnovama obveznih osiguranja utvrđuju se za svaku kalendarsku godinu prema prosječno isplaćenoj mjesečnoj plaći kod pravnih osoba u RH u razdoblju siječanj – kolovoz prethodne godine prema objavi Državnog zavoda za statistiku. Doprinosi za obvezna osiguranja obrtnika i slobodnih zanimanja prema osnovicama, objavljenim u Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja, koju donosi ministar financija za svaku godinu.

Obvezni doprinosi obračunavaju se na osnovice po stopama za:

- mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti 15 %

- mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po stopi od 5 %,
- obvezno zdravstveno osiguranje po stopi od 16,5%.

(Izvor: [Obvezni doprinosi obrtnika | Hrvatska obrtnička komora \(hok.hr\)](#), pristup, 23.08.2021.)

- **Uplatni računi za doprinose obrtnika obveznika poreza na dohodak**

Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti - Istup
Uplatni račun HR 12 1001 0051 8630 0016 0 – Državni proračun RH Model 68 8230 – OIB osiguranika - oznaka JOPPD
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje – II stup
HR 76 1001 0051 7000 3600 1 Model 68 2330 – OIB osiguranika – oznaka JOOPD
Doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje
HR 65 1001 0051 5501 0000 1 Model 68 8605 OIB osiguranika – oznaka JOPPD

Tablica br. 5.6.1. Uplatni računi za doprinose obrtnika obveznika poreza na dohodak

(Izvor: [Obvezni doprinosi obrtnika | Hrvatska obrtnička komora \(hok.hr\)](#), pristup, 23.08.2021.)

- **Uplatni računi za doprinose obrtnika obveznika paušalnog poreza na dohodak**

Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti - I stup
Uplatni račun HR 12 1001 0051 8630 0016 0 – Državni proračun RH Model 68 8214 – OIB osiguranika
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje - II stup
HR 76 1001 0051 7000 3600 1 Model 68 2046 – OIB osiguranika
Doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje
HR 65 1001 0051 5501 0000 1 Model 68 8478 OIB osiguranika

Tablica br. 5.6.2. Uplatni računi za doprinose obrtnika obveznika paušalnog poreza na dohodak

(Izvor: [Obvezni doprinosi obrtnika | Hrvatska obrtnička komora \(hok.hr\)](#), pristup, 23.08.2021.)

- Uplatni računi za doprinose obrtnika obveznika poreza na dobit

Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti - I stup
Uplatni račun HR 12 1001 0051 8630 0016 0 – Državni proračun RH Model 68 8184 – OIB osiguranika
Doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje - II stup
HR 76 1001 0051 7000 3600 1 Model 68 2305 – OIB osiguranika
Doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje
HR 65 1001 0051 5501 0000 1 Model 68 8494 OIB osiguranika

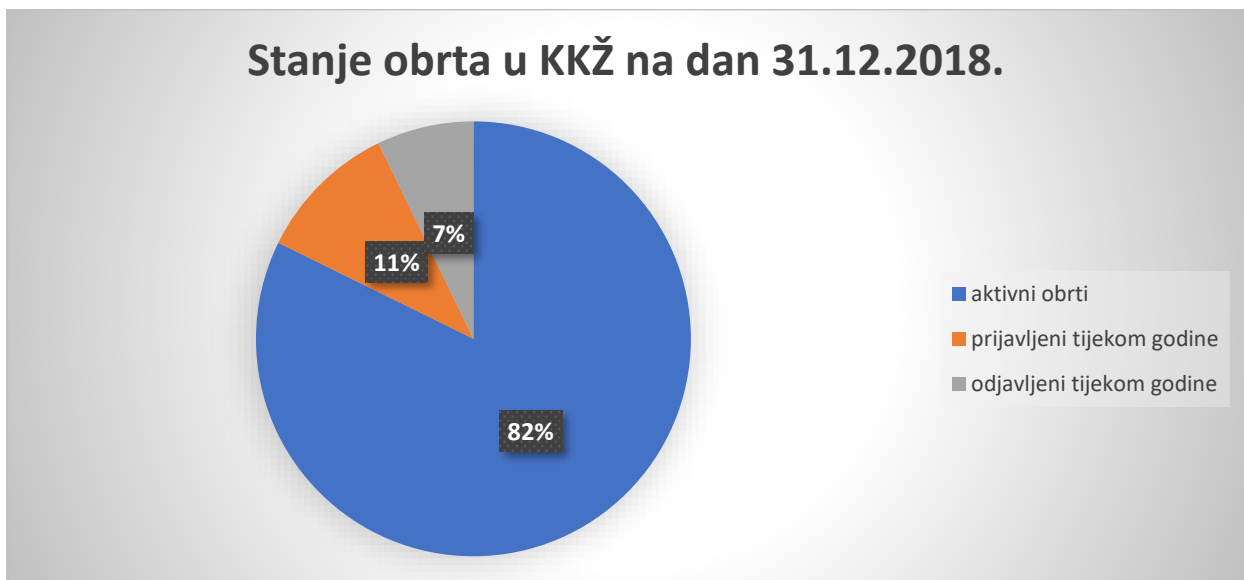
Tablica br. 5.6.3. Uplatni računi za doprinose obrtnika obveznika poreza na dobit

Vlastita izrada prema: [https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/173_zanimanja_za WEB.pdf](https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/173_zanimanja_za_WEB.pdf)

6. Utjecaj pandemije COVID-19 na stanje obrtništva u Koprivničko-križevačkoj županiji

Prema podacima Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije, grafički je prikazano stanje i broj obrtnika Koprivničko-križevačke županije u dvije pred pandemijske godine te stanje i broj obrta u zadnje dvije godine pogođene pandemijom COVID-19, te omjer novo prijavljenih i odjavljenih obrta tijekom zadnje tri godine i prve polovice tekuće godine.

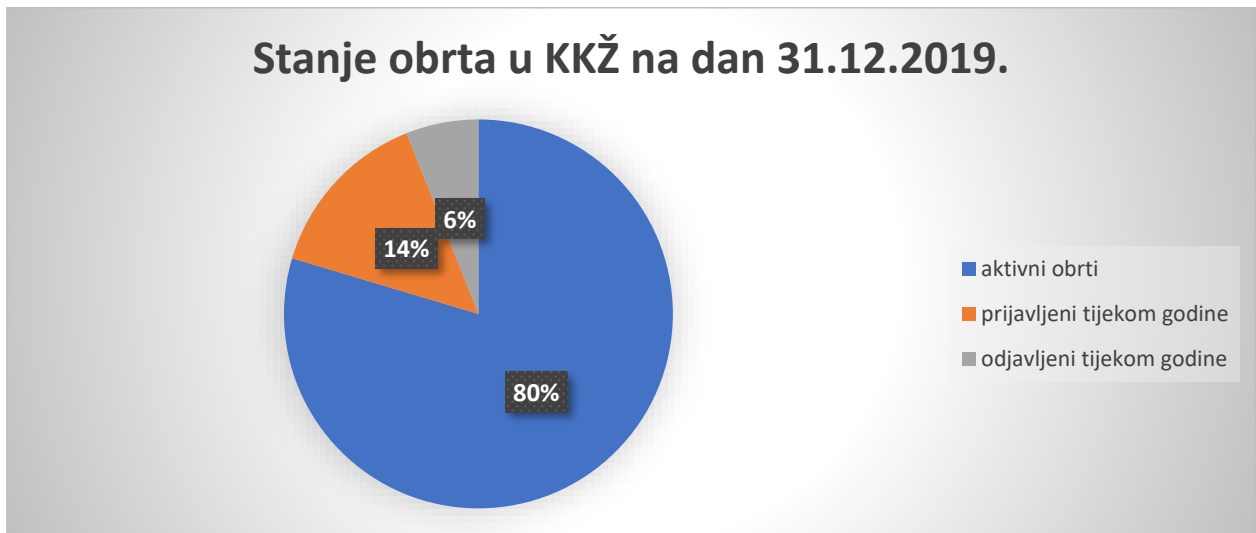
Na dan 31.12.2018. godine u Koprivničko-križevačko županiji bilo je aktivno 1.291 obrta. U toku 2018. godine prijavljeno je 165 novih obrta, a odjavljeno ih je 113.

Graf br. 6.1. stanje obrta u KKŽ na dan 31.12.2018.

Vlastita izrada prema podacima Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije

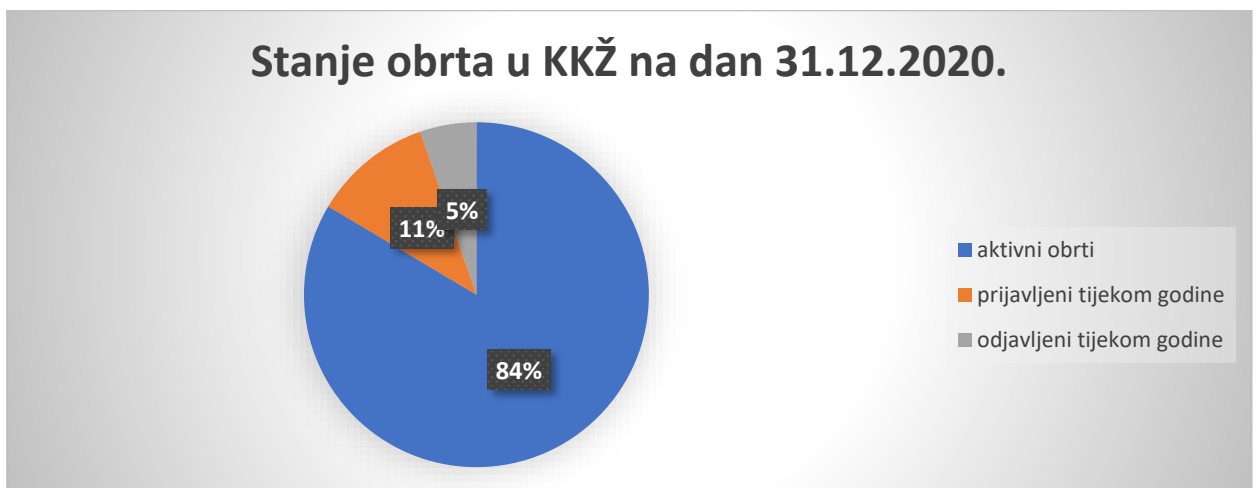
Na dan 31.12.2019. godine u Koprivničko-križevačko županiji bilo je aktivno 1.441 obrta. U toku 2019. godine prijavljeno je 260 novih obrta, a odjavljeno je 109.

Graf br. 6.2. stanje obrta u KKŽ na dan 31.12.2019.

Vlastita izrada prema podacima Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije

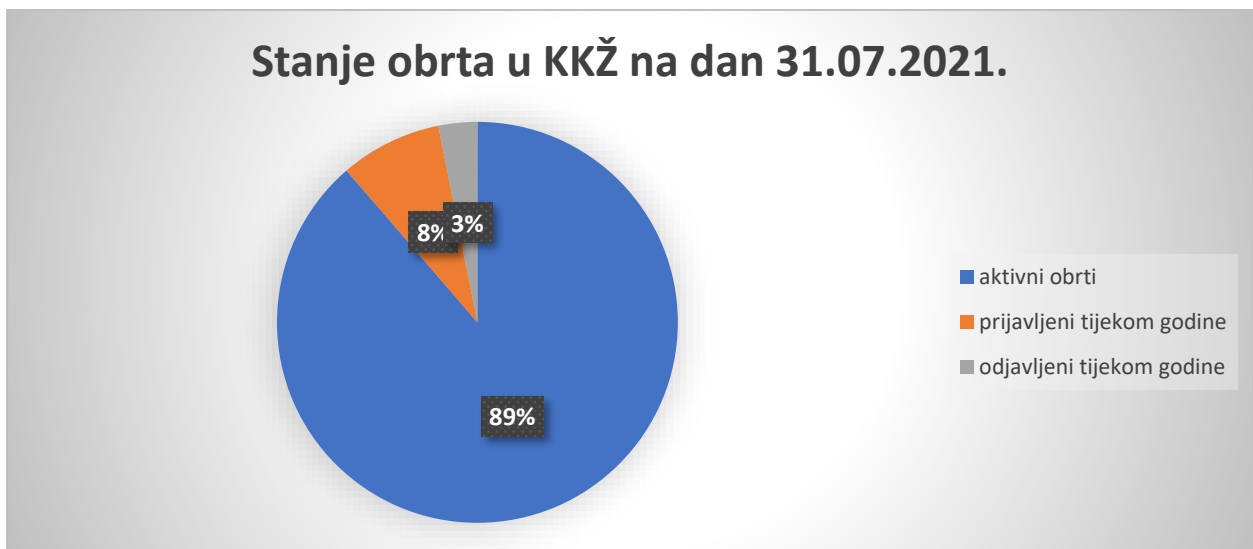
Na dan 31.12.2020. godine u Koprivničko-križevačko županiji bilo je aktivno 1.550 obrta. U toku 2020. godine prijavljeno je 207 novih obrta, a odjavljeno je 98.

Graf br. 6.3. stanje obrta u KKŽ na dan 31.12.2020.

Vlastita izrada prema podacima Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije

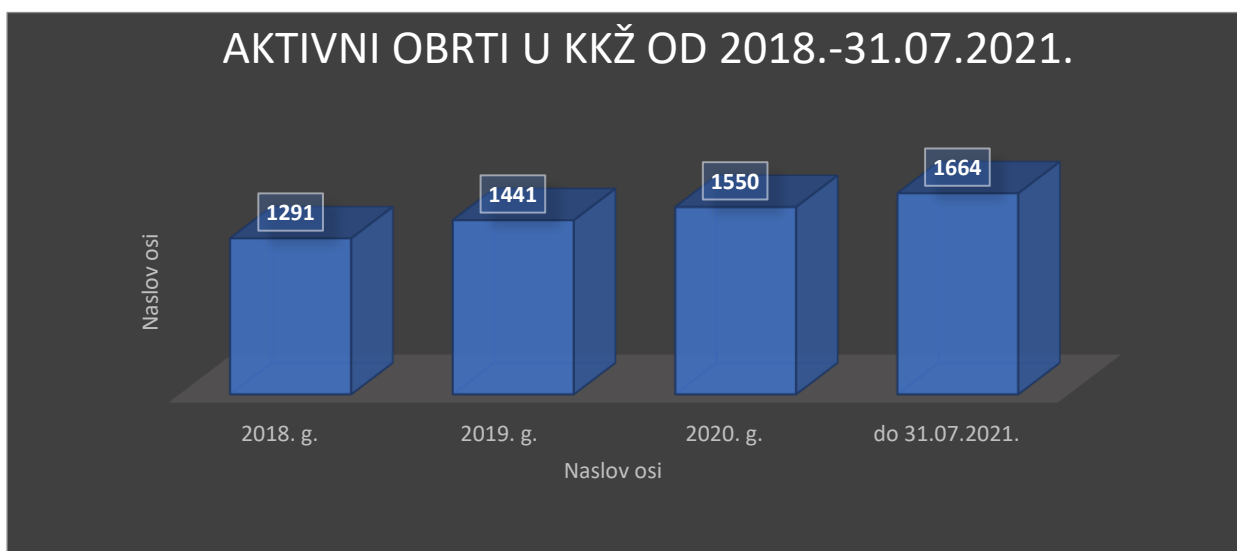
Na dan 31.07.2021. godine u Koprivničko-križevačko županiji bilo je aktivno 1.644 obrta. Zaključno sa 31.07.2021. godine prijavljeno je 152 novih obrta, a odjavljeno je 58 obrta.

Graf br. 6.4. stanje obrta u KKŽ na dan 31.07.2021.

Vlastita izrada prema podacima Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije

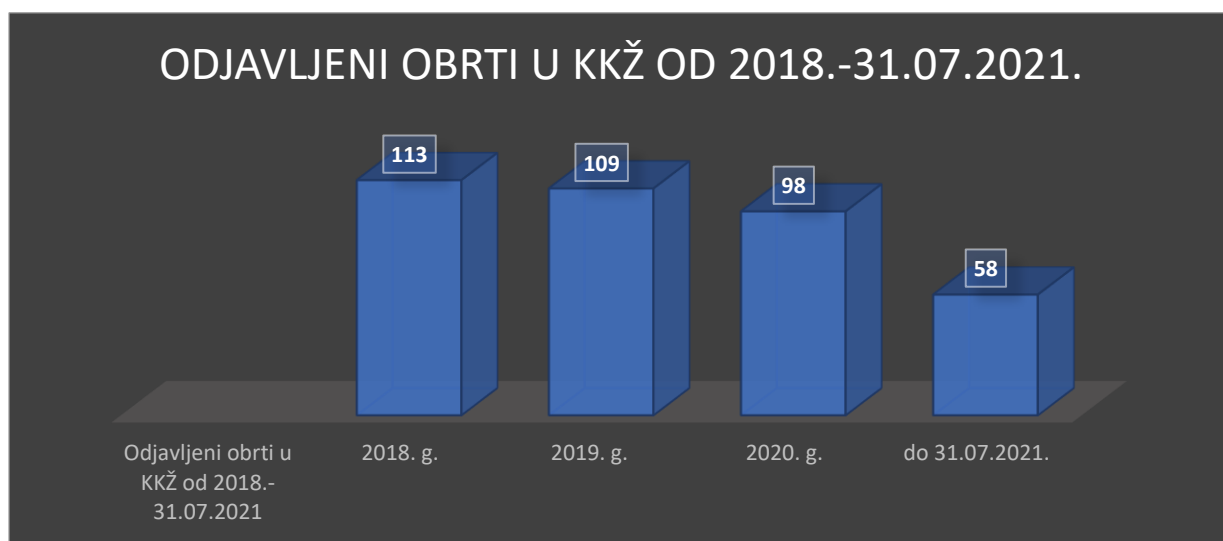
Prikaz stanja aktivnih obrta u Koprivničko-križevačkoj županiji u dvije pred pandemijske godine i u vrijeme pandemije COVID-19.

Graf br. 6.5. stanje aktivnih obrta u KKŽ u periodu od 2018.-31.07.2021.

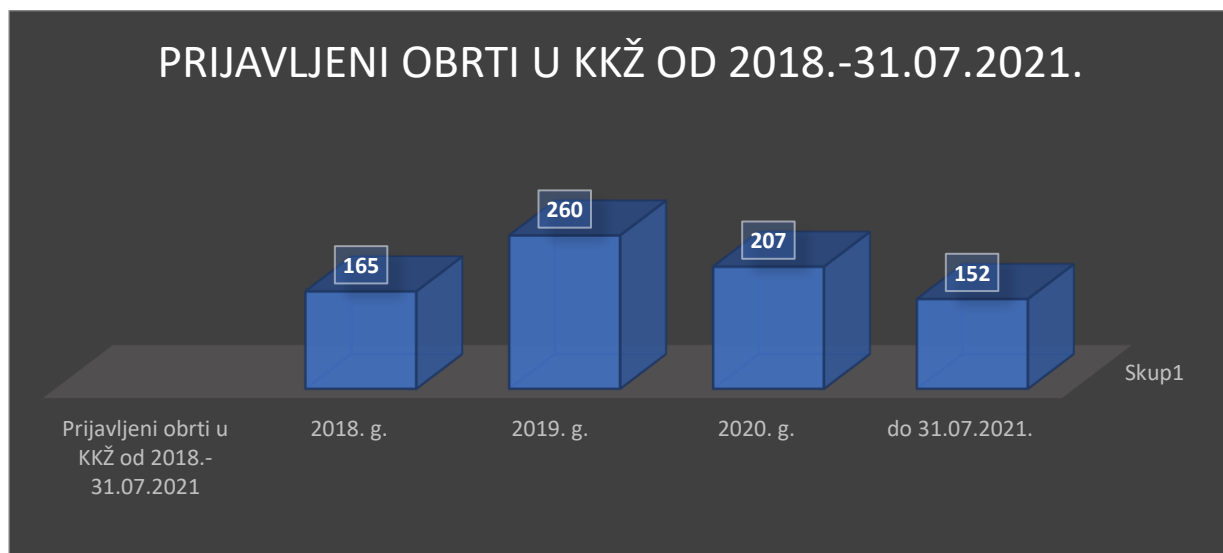
Vlastita izrada prema podacima Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije

Prikaz stanja odjavljenih obrta u Koprivničko-križevačkoj županiji u dvije pred pandemijske godine i u vrijeme pandemije COVID-19.

*Graf br. 6.6. stanje odjavljenih obrta u KKŽ u periodu od 2018.-31.07.2021.
Vlastita izrada prema podacima Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije*

Prikaz stanja prijavljenih obrta u Koprivničko-križevačkoj županiji u dvije pred pandemijske godine i u vrijeme pandemije COVID-19.

*Graf br. 6.7. stanje prijavljenih obrta u KKŽ u periodu od 2018.-31.07.2021.
Vlastita izrada prema podacima Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije*

Kroz više prikazane grafičke prikaze jasno je vidljivo da se usprkos sve nesigurnijoj gospodarskoj situaciji uzrokovanoj pandemijom COVID-19, sve više ljudi odlučuje na otvaranje obrta te da pandemija nije u velikoj mjeri naštetila obrtništvu Koprivničko-križevačke županije.

Od 2018. godine broj aktivnih obrtnika u stalnom je porastu, dok je broj odjava u konstantnom padu.

Najveći broj novo prijavljenih obrta ostvaren je u, gospodarski najjačoj 2019. godini, dok se u prvoj godini pandemije osjeća lagani pad broja novo prijavljenih obrta, ali svakako ne u onoj mjeri u kojoj bi se to očekivalo obzirom na novonastalu poduzetnički nepovoljnu klimu.

Do 31. srpnja 2021. godine, broj novo otvorenih obrta je značajan te se pozitivan trend u obrtništvu Koprivničko-križevačke županije nastavlja i kroz ovu godinu.

7. Zaključak

Obrt je star gotovo koliko i čovječanstvo. Ljudi su uvijek nešto proizvodili i prodavali te bi to mijenjali za neke druge proizvode, za svoje osobne potrebe ili da bi taj proizvod opet preprodali za nešto drugo i tako sve do danas. Dolaskom industrijalizacije i masovne proizvodnje broj obrta počinje opadati, ali bez obzira na masovnu proizvodnju i niže cijene tih proizvoda kupci i dalje prepoznaju kvalitetu same izrade proizvoda i usluga koje pružaju mali obrti.

Prema Markota; 2007., osamnaesto stoljeće smatra se zlatnim dobom obrtništva u Koprivnici kada ona postaje pravi obrtnički grad. Samostalno su djelovala 4 ceha i 5 zajedničkih cehova. Kao nekada, tako i danas u Koprivnici vlada pravi obrtnički duh te je obrtništvo i dalje u uzlaznoj putanji.

U listopadu 1967. koprivnički obrtnici osnivaju Udruženje zanatlija općine Koprivnica. Već nakon prve sjednice šalju zahtjev prema vlasti za smanjenje paušalne stope poreza što je i danas najveći problem obrtnika, preveliki porezi i nameti od strane države koji malu privredu, posebno obrtnike, guše.

U Hrvatskoj postoje tri glavna oblika obrta; slobodni, vezani i povlašteni.

Dok za obavljanje slobodnog obrta ne treba imati ispit o stručnoj osposobljenosti ni položen majstorski ispit, za obavljanje vezanog obrta morate imati sve valjane kvalifikacije koje su zakonski propisane. Za otvaranje povlaštenog obrta povlasticu izdaje nadležno ministarstvo.

U Zakonu o obrtu stoji da obrtnik za svoje djelovanje odgovara svom svojom imovinom, odgovoran je dakle i moralno i imovinski za svoj i za rad svojih radnika kao i za sve njihove postupke. Svojim imovinom i svojim imenom, što je samo po sebi velika odgovornost, puno veća nego li je imaju trgovačka društva u svom poslovanju.

Zakonom o porezu na dohodak propisane su stope godišnjeg poreza na dohodak od 20% na poreznu osnovicu do visine 360.000,00 kn te stopi od 30% na dio porezne osnovice koji prelazi navedeni iznos. Da bi se u nekoj državi održala dobra poduzetnička klima država mora imati dobru poreznu politiku, pogotovo kad su u pitanju obrti, mali i srednji poduzetnici, koji su stup svakog gospodarstva i koji svojim radom i redovnim davanjima prema državi čine državu gospodarski stabilnijom te drže stopu nezaposlenosti u nekim realnim okvirima.

U računovodstvu obrtnika izdvaja se specifičnost načina vođenja knjiga u dohodovnom i paušalnom obrtu koji se smatraju najvažnijim oblicima vođenja knjiga kod samostalnih djelatnosti. Iako se paušalni obrt smatra jednostavnijim načinom evidentiranja poslovnih

dogadaja unutar same gospodarske djelatnosti, iz prakse koju prezentiraju računovodstveni servisi vidljivo je da se sam pojam jednostavnosti može isključiti, budući da su evidencije poslovnih događaja mogu smatrati također kompleksnim kao i kod dohodovnih obrta.

Obračun plaća radnika zaposlenih kod obrtnika obračunava se na isti način kao i kod drugih oblika poslovanja, dok se sam obrtnik svoje doprinose plaća prema reguliranoj zakonskoj osnovici. Sam dohodak obrtnika gleda se kao ostatak zarade samog poslovanja cjelokupnog obrta te se specifičnost očituje i u tome što vlasnici obrta nemaju obračunske liste u smislu mjesečnih primanja, već se dohodak ostvaren u određenom razdoblju dijeli sa brojem proteklih mjeseci koji vežu isti obračunski period (na bazi kalendarske godine).

Kroz analizu utemeljenu na podacima dobivenim od Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije vidljivo je, usprkos teškim vremenima uzrokovanim pandemijom COVID-19, da broj obrta u Koprivničko-križevačkoj županiji konstantno raste te je obrtništvo kao takvo pokazalo svoju snagu i ustrajnost u želji da se obrtnički duh po kojem je ovaj kraj poznat, i dalje širi kako bi opravdali povijesnu činjenicu da su obrtnici prvi pokretači bilo kojeg oblika poslovanja na području Koprivnice, Koprivničko-križevačke županije i šire.

**IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU**

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Katica Zobec (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Specifičnosti računovodstva obrtnika i utjecaj pandemije COVID-19 na obrtništvo u KKŽ (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Katica Zobec
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišne kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, Katica Zobec (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Specifičnosti računovodstva obrtnika i utjecaj pandemije COVID-19 na obrtništvo u KKŽ (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Katica Zobec
(vlastoručni potpis)

Popis literature

Popis knjiga

1. Čebetarević, V., Dremel, N., Grđan, F., Horvat-Jurjec, K., Jurić, Đ., Mahović-Komljenović, M., Markota, Lj., Šribar, P., Turković-Jarža, L., 2006., *Poslovanje obrtnika i slobodnih zanimanja*, Zagreb: RRI F
2. Horvat, R., 1994., *Povijest trgovine, obrta i industrije u Hrvatskoj*, Zagreb: Biblioteka Gospodarstvo
3. Jovičić, M., Kolar, M., 2002., *Organizirano obrtništvo u Hrvatskoj 1852.-2002.*, Zagreb: Dan i svijet
4. Markota, J., 2007., „*Udruženje obrtnika Koprivnice“ 1967.-2007. Kronika*, Koprivnica: Bogadigrafika
5. Momčinović, Z., Sušanj, M., 2005., *Obrt i trgovačko društvo s ograničenom odgovornošću*, Zagreb: Poslovni zbornik d.o.o.
6. Varović, M., Volarević, H., 2013., *Osnove računovodstva*, Zagreb: MATE d.o.o.
7. Vranar, K., 2016., *Poslovanje obrtnika, slobodnih zanimanja i poljoprivrednika*, Zagreb: TEB-POSLOVNO SAVJETOVANJE d.o.o.

Internetski izvori

1. Izvor: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=44648>, pristup: 12.07.2021.
2. Izvor: <http://www.obrtnici-koprivnica.hr/arhiva/povijest/default.asp?kid=3>, pristup: 14.07.2021.
3. Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja <https://gospodarstvo.gov.hr>
4. Izvor: <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/registracija-obrta/obrt-i-oblici-obrta>, pristup: 10.08.2021.
5. Izvor: <https://www.hok.hr/cehovi-i-sekcije/tradicijski-i-umjetnicki-obrti>, pristup: 18.08.2021.
6. Izvor: <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/registracija-obrta/posebne-mogucnosti-obavljanja-obrta>, pristup: 22.08.2021.
7. Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_143_3065.html, pristup: 19.08.2021.)
8. Izvor: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>, pristup: 19.08.2021.

9. Izvor: <https://www.zakon.hr/z/1455/Zakon-o-porezu-na-dodanu-vrijednost-> , pristup: 19.08.2021.
10. Izvor: <https://zakon.hr/z/85/Zakon-o-porezu-na-dohodak>, pristup: 19.08.2021.
11. Izvor: <https://www.rif.hr/epretplata/14017732/RRiF-Obrtnici-2014-01.pdf>, pristup: 19.08.2021.
12. Izvor: https://www.hok.hr/sites/default/files/page-docs/2019-06/Poslovne%20knjige%20obrnika_obrasci.pdf, pristup: 19.08.2021.
13. Izvor: <https://www.teb.hr/novosti/2020/evidencija-dugotrajne-imovine-samostalnih-djelatnosti/>, pristup: 19.08.2021.
14. Izvor: <https://www.teb.hr/novosti/2018/promjena-nacina-oporezivanja-kod-obrnika-i-drugih-samostalnih-djelatnosti/> , pristup: 22.08.2021.
15. Izvor: https://www.poreznauprava.hr/Vodici_za_porezne_obveznike/Vodic_namijenjen_obrtnicima_pausalistima.pdf; pristup: 19.08.2021.
16. Izvor: <https://www.hok.hr/gospodarstvo-i-savjetovanje/obrnicka-pocetnica/obvezni-doprinosi-obrnika> , pristup, 23.08.2021.

Popis slika

1. Slika br. 1. Cimeri raznih cehova u Iloku, HDA, Cehovi
2. Slika br. 2. Obrtnica
3. Slika br. 3. Povlastica za gospodarski ribolov
4. Slika br. 4. Medičarna Špičko Koprivnica
5. Slika br. 5. Obrazac KPI
6. Slika br. 6. Obrazac DI
7. Slika br. 7. Obrazac KPR
8. Slika br. 8. Obrazac TO
9. Slika br. 9. Obrazac U-RA
10. Slika br. 10. Obrazac I-RA

Popis grafičkih prikaza

1. Graf br. 6.1. stanje obrta u KKŽ na dan 31.12.2018.
2. Graf br. 6.2. stanje obrta u KKŽ na dan 31.12.2019.
3. Graf br. 6.3. stanje obrta u KKŽ na dan 31.12.2020.
4. Graf br. 6.4. stanje obrta u KKŽ na dan 31.07.2021.
5. Graf br. 6.5. stanje aktivnih obrta u KKŽ u periodu od 2018.-31.07.2021

6. Graf br. 6.6. stanje odjavljenih obrta u KKŽ u periodu od 2018.-31.07.2021.
7. Graf br. 6.7. stanje prijavljenih obrta u KKŽ u periodu od 2018.-31.07.2021.

Popis tablica

1. Tablica br. 5.6.1. Uplatni računi za doprinose obrtnika obveznika poreza na dohodak
2. Tablica br. 5.6.2. Uplatni računi za doprinose obrtnika obveznika paušalnog poreza na dohodak
3. Tablica br. 5.6.3. Uplatni računi za doprinose obrtnika obveznika poreza na dobit